

marks Andel i den samlede Indførsel 34 pCt. Forholdsvis ubetydelige ere Tilførslerne fra Østrig (4.7 pCt.), Rusland (4.2 pCt.) og Frankrig (2.1 pCt.).

Bestyrelsesmødet

i

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Ligesom Tilfældet var i Fjor, vil det første Bestyrelsesmøde i Selskabet i Aar blive afholdt i Oktober Maaned. Der vil herom senere udgaa Meddelelse til d'Hrr. Medlemmer af Bestyrelsesraadet.

I Følge Lovenes § 2 skal Optagelse af Medlemmer finde Sted 2 Gange aarlig, nemlig i Juni og December. Selskabet vil efter den 15. Juni sende Bestyrelsens Medlemmer en Fortegnelse over de, der ønske sig optagne som Medlemmer, saaledes at der vil blive givet d'Hrr. Lejlighed til ved skriftlig Votering at tage Bestemmelse om de indmeldtes Optagelse.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, i April 1906.

Husdyrbruget i 1905

med særligt Henblik paa Kvægavlen og Kvægbruget.

Af Statskonsulent *Axel Appel*.

II.

Kvægavlen.

I Modsætning til de foregaaende Aar er der i 1905 ikke skrevet og talt om de »ny Principer« i Kvægavlens Ledelse, der, fra »Tilbageskridtet« i Avlen, atter skulde bringe os fremad. Vejret har lagt sig! Derimod er der paa forskellige Maader arbejdet godt paa Kvægavlens Forbedring, og dette er ogsaa mere frugtbringende. Der er nok at gøre! Trods de gjorte Fremskridt, er der meget tilbage endnu! Det er imidlertid ikke ny Fremgangsmaader, vi trænge til! De Foranstaltninger, der nu i en Aarrække have været bragte i Anvendelse, trænge saa vist ikke til Afløsning; de brugte Midler have ført fremad mod det stillede Maal, netop som vi ønskede det, men have selvfølgelig i deres Virkninger været afhængige af den Energi og den Forstaaelse, med hvilken de anvendtes.

Det, som der bør tages Sigte paa i Arbejdet nu, er en Uddybelse af de Arbejder, som ere bragte i Anvendelse paa de forskellige Omraader og dernæst at faa mange, mange flere med ind i det maalbevidste og planlagte Arbejde vedrørende Kvægholdet. Og dette gælder da ikke blot Arbejdet paa selve Avlsspørgsmaalenes

Omraade, men det gælder i fuldeste Maal hele det Arbejde, der gaar ud paa at bruge vort Kvæghold paa den mest økonomiske Maade, at udnytte paa bedste Maade hele dette store, levende Apparat, den Produktions-evne eller Omsætningsevne, som vi raade over i vore Stalde, med andre Ord lade Plejen og Brugen vederfares fuld Retfærdighed. Og her lade Forholdene meget tilbage at ønske.

I denne Forbindelse skulle vi lægge Mærke til, at de Kvægavlsforeninger, der have opnaaet Resultater af Virksomheden, der maa siges at staa betydeligt over det, der naas i Almindelighed, ere saadanne, hvis Medlemmer have haft Forstaaelsen af, at skulde det blive til noget, maatte man ikke blive staaende ved Anskaffelsen af den gode Tyr alene, men Afkommet og Køerne maatte ved Siden heraf behandles saaledes, gøres til Genstand for en saadan Fodring, Røgt og Pleje, at der blev den gunstigst mulige Lejlighed for de vedkommende Dyr til at udfolde deres Anlæg og Egenskaber paa aller bedste Maade. — Det forløbne Aar har i det hele taget været et saadant, der paa tydelig Maade har talt til os om, hvilken Betydning det har, at vi arbejde med sunde og trivelige Dyr. Der er ingen Grund til at forandre Signalerne i Kvægavlen, det er Malkekvæget, der i Flertallet af danske Landbrug er det, om hvilket Kvægholdet samler sig, men der er al mulig Grund til skarpt at betone Forskellen mellem den sunde, velbyggede, trivelige og udprægede Malkeko og saa de mange Kreaturer, vi endnu have her i Landet, der vel gaa under Betegnelsen Malkekvæg, men som overhovedet mangle Grundbetingelsen for en udviklet og lønnende Produktion, nemlig Trivelighed og god Omsætningsevne, og det er atter saadanne, der, foruden at være af daarlig Familie, ere slet opdragede ved delvis Sulteføde og uregelmæssig Ernæring og opvoksede under slette Staldforhold. — Det er den Slags, der hverken kunne malke eller koste noget som Udsættere, der tære. Disse skulle vi af med snarest muligt, og Midlet hertil er, at vi bruge gode, trivelige

Dyr til Avl af bedst mulig Familie, og at vi pleje og bruge Dyrene godt.

Vore Kvægavlsforeninger kunne gøre og bør gøre mere i sidstnævnte Retning, end hidtil i Almindelighed sket. De, der have gjort det, kunne føre Beviset for Methodens Berettigelse. Det er ogsaa blandt disse — i hvert Fald for Halvøens Vedkommende — at vi overvejende finde de Kvægavlsforeninger, der i Henhold til Husdyrlovens § 15 ere kendte værdige til at tilkendes et ekstra Tilskud som værende i Besiddelse af særlige Betingelser for Udvikling af gode Kvægstammer.

Iøvrigt gaar Arbejdet i Kvægavlsforeningssagen godt — og det baade paa den Maade, at der er Vækst i Antallet af Kvægavlsforeningerne, som deri, at der anvendes en mere vaagen Kritik ved Valget af Tyre til vedkommende Foreninger, hvilket dog selvfølgelig ikke udelukker, at der endnu til enkelte Foreninger købes 4. og 5. Kl.s Varer, altsaa meget ordinære Dyr.

Forholdet er i Virkeligheden dette, at Efterspørgslen efter gode Avlsdyr, baade Han- og Hundyr, er betydelig større end Tilbudet, hvilket i høj Grad maa opfordre Opdrætterne til at benytte sig af alle de Chancer, der foreligge. At en Opdrætter med en god Avlsbesætning i vore Dage ikke sørger for at faa sine Køers Ydelser kontrollere!, maa saaledes siges, alene af Hensyn til Salg af Avlsdyr, at være en grov, økonomisk Forsyndelse, som han selvfølgelig ogsaa bør have sin Straf for i en mindre Pris. — Spørgsmaalet om Bevarelsen af Tyrene i Kvægavlsforeningerne og Midlerne hertil er stadig brændende. Det viser sig imidlertid atter og atter, at de virkelig gode Tyre kunne man godt bevare, og at Vanskeligheden med »Uvanhed« og »Uavledygtighed«, som Følge af »Overfedning«, overvejende ramme 3. og 4. Kl.s Tyrene. Og det er jo heldigt nok, at det er saa. Der er imidlertid al mulig Grund til atter og atter at indskærpe Tyreejerne og Tyreholderne det Forhold, at Tyren til Dels er, som den bliver behandlet til, at den bør opstaldes under gode Forhold, det er i en sund Besætning, i en

god, lys, godt ventileret Stald, at den daglig røres i det Fri — om muligt, at der arbejdes med den — og at Klovene holdes i Orden. Foderstanden skal være god! Overfedning er skadelig, men iøvrigt tror jeg ikke, at det i og for sig er saa slemt med denne, som Ordet gaar. Nej, det er paa de andre nævnte Omraader, at de største Fejl begaas. Det vil nu i enkelte jyske Skuekredse blive en frivillig Sag, om man vil fremstille 6 Aars Tyre og derover paa Distriktsskuerne — det forlanges ikke.

Ogsaa i 1905 er Antallet af Kvægavlsforeninger, der tilkendtes Statstilskud, betydelig forøget:

	1905.		1904.	
	Foreninger.	Tyre.	Foreninger.	Tyre.
N. Jylland med Samsø	658	743	649	723
Sjælland med Møen	222	254	219	249
Fyns Stift	120	136	96	107
Lolland-Falster.....	49	54	48	48
Bornholm.....	28	35	26	23
	1077	1222	1038	1150

Der er saaledes en Forøgelse af Antal Foreninger i samtlige Provinser, hvoraf dog største Delen falder paa Fyns Stift, hvor Foreningernes Antal er tiltaget med 24 og Tyrenes med 29.

Grundet paa den stærke Fremvækst af Kvægavlsforeningerne i det sydvestlige Jylland, hvor Bestræbelserne for at skaffe et bedre Materiale i Korthornsavlen saaledes have givet sig kraftige Udslag, er der i Aarets Løb, i Foråret 1905, dannet en Sammenslutning af de mange Kvægavlsforeninger under Navn af: »Fællesledelsen for Kvægavlsforeningerne i Sydvestjylland«, for hvilken Gaardejer H. Duborg, Gredsted, er Formand, og ud fra hvilken Kvægavlsforeningsarbejdet i Ribe Amt, vedrørende Korthornskvæget, søges organiseret og støttet. — Der er saaledes nu god Grøde i Foreningsarbejdet, der tager Sigte paa at forbedre Vilkaarene for Korthornsavlen i Sydvestjylland! Ribeegnens Kvægbestand er jo i høj Grad paa-

virket af Korthornet paa Henneberg Ladegaard. De nu indførte Tyre fra den slesvigske Marsk synes imidlertid at ville give et godt Afkom med Egnens Køer og forbedre disse i Retning af Bryst, Ryg, Laar og Lyske, hvorimod det — efter Korrespondentens Udsagn — kniber noget med Bredden over Sædebenspartiet. — Der vil sikkert i de kommende Aar spores gode Resultater af det paabegyndte Foreningsarbejde, hvis Virkninger allerede ere kendelige — og i heldig Retning. Men ikke mindst paa Ribeegnen trænge Opdrætterne til at lære at anvende en mere tidssvarende og formaalstjenlig Røgt og Pleje paa deres Kvæg, særlig med Henblik paa Opdrættet og Staldenes Indretning, og dette gælder i det hele den Del af Sydvestjylland, hvor Korthornskvæget har faaet Hjemstedsret, og hvor det kunde komme til at gøre endnu bedre Fyldest.

For Horsensegnens Vedkommende er der i 1905 oprettet en ny Organisation af Kvægavls- og Kontrolforeninger, en Fællesledelse, i hvilken en Del af de tidligere under Skanderborgkredsens Fællesledelse værende Foreninger Syd for Horsens ere indtraadte. Konsulent Fenger, Horsens, er ogsaa Fællesledelsens Konsulent.

I Hjørring Amt har man gjort de forberedende Skridt til at drage Kontrolforeningerne ind under den bestaaende Fællesledelse af Kvægavlforeninger og derigennem støtte Kontrolforeningsarbejdet og samtidig udnytte Resultaterne i Kvægavlens Tjeneste paa en mere indgaaende Maade end sket, hvor Foreningerne arbejdede enkeltvis, hver for sig.

Kontrolforeningerne have adskillige Vanskeligheder at kæmpe med, der bringe nogle til at bukke under. Men nye rejse sig — til Dels genfødte og styrkede — med Udskillelse af de uforstaaende og ugidelige, der kun vare komne med, fordi det hørte med til at kunne kaldes en »Fremskridtsmand«, at være i en Kontrolforening. Og naar man saa opdagede, at der ikke skete Mirakler, at det var kun et »Middel«, og at man ikke havde naaet »Maalet« ved at blive Medlem af en

Kontrollforening, saa opgav man. — Atter og atter vise de nøgne Kendsgerninger Umuligheden af den smukke Tankegang, der flere Gange er kommen til Orde ved Møder og i Blade, at indrette hele Kontrollforeningsarbejdet og hele Organisationen saaledes, at Alle kunne komme og kom med. Ikke sandt, det lyder kønt, men der mangler noget, der mangler dette, at det i Praksis er saa upraktisk. Ja, vi skulde gerne have mange flere med, end de nuværende, men det bør ske ad Forstaaelsens Vej. Udviklingen paa dette Omraade skal ikke forceres! Kendsgerningerne maa her tale! Men der skal oplyses om, hvad der kan naas ad denne Vej, og det skal gøres jævnt og ædrueligt. Det er nemlig saa meget, at det slet ikke behøves, at der pyntes paa det. I Kontrollforeningerne har den enkelte Landmand et fortrinligt Middel til ret at blive »hjemme« i sin egen Kostald, til at faa Grund under Fødderne, baade som Kvægavler og som Kvægbruger, men ogsaa kun et Middel, hvis Virkninger ganske afhænge af den Brug, der gøres af det. Dette er Hovedsagen, og det er der særlig Grund til at gøre opmærksom paa nu. At ville bedømme Rentabiliteten af andre Folks Kreaturer og Økonomien i andres Fodringsmaader og Fodringsregnskaber alene paa Grundlag af Kontrollforeningernes Tal og Regnskaber, saaledes og i den Udstrækning, som disse offentliggøres, bliver alle Dage en saare vanskelig Ting, som man skal tage varsomt paa. At nære denne Sammenligningstrang og de til denne knyttede Forsøg paa at egalisere Forholdene paa de forskellige Steder i de forskellige Bedrifter med de højst uensartede Vilkaar for Produktionen, som give sig ret stærke Udslag, er i denne Sammenhæng et ret underordnet Spørgsmaal. Thi selv om vi ikke kunne finde den eneste sande »Fodernorm« gennem Offentliggørelsen af vore Kontrollforeningsregnskaber — og der er jo dem, der mene, at dette burde egentlig være Maalet, og at derhen maatte vi stile — saa kunne vi jo godt have baade Udbytte og Fornøjelse af at se Tallene fremlagte fra de forskellige Steder og Egne som de ere. —

Hvad man kan lære af dem, ja det bliver forskelligt, efter de Forudsætninger man møder med.

I det forløbne Aar er Kontrolforeningernes Antal her i Landet vokset med 39, idet der den 1. Oktober 1905 var 441 Kontrolforeninger (i Følge »Lommebog for Mejerister«, 1906) imod 402 til samme Tid Aaret i Forvejen. I de 441 Kontrolforeninger var der 172,246 Køer under Kontrol, hvilket næppe er 16 pCt. af det — efter Kreaturtællingen i 1903 — samlede Antal Køer. Fra 16 pCt. og til »alle« er der et stort Spring — alt for stort! Hertil kommer imidlertid det Antal Køer, der er under Kontrol i de forskellige Konkurrencer mellem hele Kvæghold, men alligevel er det for faa.

Der er i Aarets Løb fra en enkelt Side slaaet til Lyd for at opgive den nu i 10 Aar anvendte Form for Arbejdets Udførelse i Kontrolforeningerne. Ændringen skulde gaa derhen, at man opgav at faa Kontrolassistenterne med visse Mellemlum ud til de enkelte Medlemmer, at Assistenternes Virksomhed skulde forlægges til selve Mejerierne; Ejerne maatte da selv foretage Prøvemalkning (det er jo gaaet saa godt hidtil!) og Prøveudtagning, samt sende de nødvendige Oplysninger om Fodringsen til Mejeriet samtidig med Prøven. Saa vilde Arbejdet dels blive bedre — det er mere nøjagtigt — udført, dels vilde mange flere — navnlig af de smaa Kvægholdere — kunde komme med i Arbejdet. Forslaget ser — løselig set — meget tiltalende ud. Det har kun den kedelige Fejl, at det forudsætter noget, der ikke er til Stede, at det med andre Ord er praktisk uigennemførligt. De Krav, der her stilles til den enkelte, at han — uden Assistentens Mellemlum — skulde kunne ordne alle disse Ting regelmæssigt tilfredsstillende og for længere Tid, ville simpelthen hos det store Flertal ikke blive honorerede.

Det kan formentlig indrømmes, at før Kontrolforeningernes Tid var det meget smaat med Regnskabsførelsen hos den almindelige Landmand, og at kun faa førte Fodringsregnskab og afholdt Prøvemalkning. Der-

for er ogsaa den Tale, der nu imellem lyder, at Kontrolforeningerne have taget Regnskabet fra Landmændene, uden videre Forbindelse med de virkelige Forhold. — Vi have naaet alt for lidt endnu gennem Kontrolforeningerne, det skal villig indrømmes, men Bevægelsen har dog formaaet at bryde Baner paa Regnskabsføringens Omraade. Derved, at Assistenterne regelmæssig komme ud til — hjem til — Medlemmerne, derved, at man ligesom har paanødet Folk en Lejlighed til Afnyttelse, derved er Kontrollen og Regnskabsføringen faktisk kommen i Gang, og skal dette paabegyndte Arbejde fortsættes, uddybes og udvides, hvad der er baade Trang for og god Lejlighed til indenfor de nu afstukne Rammer, da sker dette ikke ved nu at overlade alt til det enkelte Medlem og saaledes forlade den Form for Arbejdets Udførelse, der virkelig har vist sig overordentlig formaalstjenlig til Opnaaelse af det tilsigtede Øjemed. Tror man, det kan gaa, da kender man ikke de virkelige Forhold!

Nej, vil man Kontrolforeningssagen vel, da bør Arbejdet fortsættes — og udvides — i de Hovedformer, der nu have 10 Aars Praksis at henvise til, og dertil hører, at Assistenten fremdeles kommer til Medlemmerne, og tværtimod at faa mindre med disse at gøre faar mere at udrette hos disse og hjælpe til med. Endvidere at man arbejder for, at Mejerierne overalt komme til at afregne Mælken efter dens Indhold af Værdistoffer — her Fedtet — og ikke blot efter Vægt. Dette sker jo endnu i et meget betydeligt Antal Mejerier her i Landet. Det er at haabe, at det forløbne Aars Bestræbelser gennem Fremdragelsen af Spørgsmaalet paa Landboforeningernes store Delegeretmøder (Jylland og Sjælland), paa Mejeriforeningernes Delegeretmøder og af Konsulenter og Landbrugslærere paa mange, mange Møder, maa resultere i, at de Mejerier snart blive umulige i godt Selskab, der fremdeles holde paa den gamle, daarlige Afregningsmaade, der lade haant om alle Fremskridt.

Paa Dyrskuevæsenets Omraade samlede Aarets Hovedinteresse sig om De samvirkende sjællandske Landboforeningers Jubilæumsskue i København i Dagene den 6.—9. Juli, Foreningen af jyske Landboforeningers imponerende Dyrskue og Udstilling i Horsens den 20.—23. Juli samt De samvirkende Landboforeninger i Fyns Stifts Dyrskue i Odense.

Hvad Jubilæumsskuet i København angaar, da var dette for Kvægets Vedkommende baade stort og godt. Den Fremstilling her vistes af det røde danske Malkek­væg — der var samtidig og paa samme Plads Statsdyrskue for 1. Distrikt — viste hen til et meget dygtigt Arbejde i de Aar, der er gaaet. Skuet viste tydeligt, at det røde danske Malkek­væg paa Sjælland er gaaet meget betydeligt frem i gode Egenskaber, og at det har udviklet sig i den rigtige Retning, det vil sige: nærmet sig det fynske Kvæg i harmonisk Bygning, i god Ydelse og i det gode Malkepræg, til Dels ogsaa i Størrelse. Fra Fyn var der udstillet nogle Kollektivsamlinger, der bl. a. viste, at Sjællænderne kunne gøre yderligere Fremskridt. Det udstillede »Handelskvæg« hørte ikke hjemme paa denne Plads. Det er næppe heldigt, som det her blev gjort, i samme Hold at fremstille og bedømme Kvæg­samlinger, der rumme et ret forskelligt Antal Individuer, hvilket i høj Grad vanskeliggør Sammenligningen og dermed Bedømmelsen — og Belæringen.

Det københavnske Skues Indfatning var stilfuld — der var intet sparet, og det gav dog stort Overskud, men det havde ogsaa København og Skaane i Ryggen. Der var adskillige af de Besøgende, der med Rette undrede sig over, at der ved et Skue som dette ikke afholdtes et eneste Foredrag. I København var der anmeldt godt 100 Stkr. Kvæg flere end ved Fællesskuet i Slagelse i 1903.

Fællesskuet i Horsens var det største og bedste, vi have haft i Jylland. Der var anmeldt godt 2000 Dyr til Horsens imod godt 1000 til København. Holde vi

os her til en ganske kort Omtale af Kvæget, da var det det jyske Malkekvæg, der prægede Udstillingen, og særlig Opmærksomhed tiltrak sig Samlingerne fra de smaa Gaarde. Alle vare da ogsaa enige om, at det udstillede jyske Malkekvæg viste en forbavsende Fremgang fra lignende tidligere Udstillinger — ogsaa fra Odense i 1900. Denne store Fremgang i Udviklingen, ikke mindst blandt de mindre Kvægbrugere, viser bl. a. hen til Kvægavlsforeningernes store Betydning i Avlen, som i det hele til et forstaaende og frugtbringende Samarbejde mellem Opdrætterne og Ledelsen — gennem de bestaaende Organisationer. Og det giver Lyst og Mod til at fortsætte ad denne Vej og ved disse Midler, der have vist at føre mod det stillede Maal. Mange ny Udstillere vare komne til! I Horsens var der Adgang til at konkurrere med Malkekøer om Tillægspræmier for god Ydelse. I Kjøbenhavn var Bedømmelsen af Ydelsen — denne udtrykt ved Fedtprocenten alene — slaet sammen med Eksteriørbedømmelsen, men det syntes, som om denne Fremgangsmaade — saaledes som den maatte praktiseres efter de vedtagne Pointsskalaer — havde beredt Dommerne vel store Vanskeligheder. Det var i hvert Fald vanskeligere for Publikum at følge den røde Traad i Bedømmelsen end heldigt er ved en Lejlighed som denne. Paa Fyn har man forladt Kombinationen som upraktisk og holder nu — ligesom ved de jyske Skuer — de to Bedømmelser ude fra hinanden.

I Horsens var der tillige en god og ret fyldig Udstilling af rødt dansk Malkekvæg og af Korthornskvæg; Jerseykvæget var delvis meget godt repræsenteret, ligesom der var udstillet Ostfrisere fra Stensballegaard. For første Gang vare de smaa Samlinger af Korthornsracen repræsenterede nogenlunde talrigt — og gennemgaaende godt (Ribeegnen).

Som sædvanlig ved Foreningen af jyske Landboforeningers Fællesdyrskuer blev der under Udstillingen afholdt en hel Del Foredrag — saaledes om de forskel-

lige Afdelinger paa Skuet og Udstillingen, foruden om andre aktuelle Emner.

En anden betydningsfuld Foranstaltning til Kvægavlens og Kvægbrугets Fremme, nemlig **Konkurrencer mellem hele Kvæghold**, har i det forløbne Aar været stærkt anvendt. Der er i 1905 paabegyndt en 2-aarig Konkurrence mellem hele Kvæghold i Sjællands Stift, tagende sin Begyndelse i Efteraaret. Fra 1. Maj 1905 er der paabegyndt en 2-aarig Konkurrence mellem hele Kvæghold fra Aarhus og Randers Amter, og fra 1. November 1905 er der paabegyndt én omfattende Kvægbesætninger i Aalborg og Hjørring Amter. I disse er den altovervejende Del af de deltagende Besætninger af jysk Malkerace, men der er ogsaa enkelte røde og enkelte Jerseybesætninger med.

I sidste Aar er der afsluttet 6 2-aarige Konkurrencer mellem hele Kvæghold: paa Fyn, paa Lolland-Falster og 4 i Jylland, nemlig i Horsens-, Vejle-, Kolding- og Ringkøbingkredsen. For de tre sidstes Vedkommende ere Beretningerne endnu ikke offentliggjorte.

Ved Omtalen af Kvægavlsforeningerne have vi allerede berørt Spørgsmaalet om Efterspørgsel efter Avlsdyr og til Dels Priserne paa disse.

Som i de foregaaende Aar skal nedenfor, efter Meddelelser om Afsætning af Avlsdyr i »Jysk Husdyravls«, anføres nogle Gennemsnitspriser. For Tyre af jysk Malkerace skal her anføres Gennemsnitsprisen dels for Kontant, dels med Vilkaarspenge for 105 Stkr., og denne er da for 1905 henholdsvis 567 Kr. og 991 Kr. imod 507 Kr. og 888 Kr. i 1904, hvilket er en Stigning paa henholdsvis 60 og 103 Kr. Vilkaarspengene ere saaledes nu omtrent lige saa store i Gennemsnit som det kontante Beløb.

De kontant betalte Priser ere fordelte saaledes:

Til Priser af	300—	399 Kr.	er solgt	.....	16 Stkr.
-	—	- 400—	499 -	—	..... 23 —
-	—	- 500—	599 -	—	..... 23 —

Til Priser af	600—	699	Kr. er solgt.....	21	Stkr.
- - -	700—	799	- —	4	—
- - -	800—	899	- —	8	—
- - -	900—	999	- —	3	—
- - -	1000—	1099	- —	2	—
- - -	1100—	1199	- —	1	—
- - -	1200—	1299	- —	4	—

For Tyre af rød dansk Malkerace foreligger fra nævnte Kilde kun Oplysning om Salg af 32 Tyre til en Gennemsnitspris kontant af 713 Kr., med Vilkaar 1033 Kr., i Fjor var den henholdsvis 613 Kr. og 874 Kr. Blandt de i Aar opgivne findes imidlertid en Tyr, der har opnaaet en kontant Pris af 3500 Kr., og denne formaar at sætte Gennemsnitsprisen paa de øvrige 31 Tyre op med ca. 100 Kr. Bortset fra denne ere Priserne de samme som i Fjor.

For jyske Tyre er der ikke opnaaet særlig høje Priser for enkelte Dyr, saaledes som Tilfældet, efter det anførte, var med de røde Tyre. Den højere Gennemsnitspris hidrører saaledes fra, at Tallet af solgte Tyre til kontante Priser af 6—700 Kr. er i Stigning. Endelig sælges der til Foreninger Tyre til Priser, der jo ikke vidne om nogen høj Grad af Kræsenhed i Valget.

De sædvanlige Avlsdyrauktioner paa S. Elkjær og Langholt ere ogsaa afholdte i 1905 under god Tilslutning og med gode Priser, højest paa S. Elkjær.

Udførselen til Rusland har været stærkt aftagende i 1905, der er kun eksporteret 139 Stkr. Kvæg dertil; Forholdene have jo ogsaa været i høj Grad ugunstige i de to sidste Aar. Det er muligt, at Fremtiden kan bringe os en Afsætning til Rusland, der virkelig faar nogen Betydning.

Har der været Ro i Avlsspørgsmaalene det sidste Aar, saa har der vedvarende været stærk Gæring i Sindene angaaende Fodringsspørgsmaalet. Der er fremdeles en standende Strid om Forsøgslaboratoriets Fodringsforsøg med Malkekøer. Paa disse Forsøg blev der af Prof. V. Henriques rettet et skarpt og særlig

velment Angreb i en Pièce, som Professoren udgav. Dette var vel Anledningen til, at der fra Forsøgslaboratoriets Side i dets 59. Beretning i en »Indberetning til Landbrugsministeriet« blev givet en udførlig og interessant Redegørelse for Laboratoriets Stilling, Mellemværende med og Forholdet til Professoren i Dyrefysiologi ved Landbohøjskolen lige fra dennes Ansættelse og op til Dato. I samme 59. Beretning imødegaar Laboratoriet med megen Virkning de forskellige Angreb og den Kritik, som Prof. Henriques havde rettet mod Laboratoriets Fodringsforsøg, dels i sin sidste Pièce, dels tidligere i forskellige Landbrugsblade.

I Laboratoriets Indberetning til Ministeriet kommer dette ogsaa til at omtale Rentabilitets-Fodringsforsøgene, som Laboratoriet selvfølgelig ikke sætter videre højt, og denne Omtale foranlediger en Pièce fra Prof. Goldschmidt og Godsejer Moesgaard Kjeldsen, hvilken Pièce, foruden at være et Forsvar for Rentabilitetsforsøgene, former sig som et Angreb paa Laboratoriets Fodringsforsøg, uden dog at bringe noget nyt ind i Debatten.

Under Folkethingets Finanslovbehandling blev der gjort Forsøg paa at skaffe en Statsbevilling til Fortsættelse af Rentabilitets-Fodringsforsøgene, men det var der dog ingen Stemning for, og Flertallet af Deltagerne i den stedfindende Debat om Laboratoriets Fodringsforsøg stod ubetinget paa dets Side. Et Forslag om Nedsættelse af en Kommission til at drøfte hele det store Fodrings-spørgsmaal — og til Bilæggelse af den standende Strid — har ingen Tilslutning vunden, hverken hos de ledende Landbrugsorganisationer eller i Rigsdagen. Det er jo ganske interessant at lægge Mærke til, at medens her hjemme Prof. Goldschmidt og V. Henriques betegne Forsøgslaboratoriets Forsøgsmaade som ubrugelig og dens Resultater for vildledende, saa anerkendes Methodens »Holddannelse« i Udlandet. Efter Udtalelser fra en Autoritet som Prof. Kellner i Möckern, vil man ved adskillige tyske Forsøgsstationer iværksætte Forsøg med Malkekøer efter det Fjord'ske System.

De gode Kødpriser i 1905 gjorde Spørgsmaalet om en bedre Afsætnings- og Salgsform for vort Overskud af Kreaturer brændende, særlig i Aarets sidste Halvdel og særlig paa Halvøen. Spørgsmaalet om Betimeligheden af Salgsforeninger for Kvæg blev drøftet paa Foreningen af jyske Landboforeningers Delegeretmøde, indledet af Foreningens Konsulent, idet der særlig henvistes til den Virksomhed, der i saa Henseende var sat i Gang af Landmændene i Vendsyssel, der havde dannet en Andelsforening for Afsætning af Kvæg, hvis Formaal var at skaffe Andelshaverne bedre og jævner Priser end hidtil, gennem en Regulering af Tilførsler og Priser, saa man undgik de store Svingninger og blev i Stand til bedst muligt at levere Kunderne, saa vel i Ind- som Udland, den Vare, som de ønske og have Brug for — og derigennem skaffe sig et godt Marked. Virksomheden i Vendsyssel gaar godt, og en lignende vil nu i dette Foraar tage sin Begyndelse i Aarhus med Tilslutning fra Aarhus, Randers og Viborg Amter.

Hvad Malkningsspørgsmaalet angaar, der jo er af stor økonomisk Rækkevidde, da synes de særlige Malkningsmetoder med særlige Haandgreb ikke at have nogen videre Fremtid for sig. De gennemføres simpelthen ikke — maaske med enkelte Undtagelser — og dette var vel heller næppe at vente. Heri ligger der sikkert heller ingen Ulykke! Hovedsagen er, at Arbejdet bliver godt, omhyggeligt og forstaaende udført, og i saa Henseende er der naaet en Del. At der maatte komme en Reaktion, efter at Malkningssagen var sat saaledes paa Piedestalen, som Tilfældet var for nogle Aar siden, det er saamænd baade naturligt og nyttigt. — Interessen for Afholdelsen af Præmiemalkninger, der sikkert gør Gavn, er stedse vaagen og i Fremvækst igen, hvorimod Malkekursus er mindre besøgt, som ganske naturligt er.

Om **Faareavlen** er der at berette, at ogsaa i 1905 er der vist denne Gren af Husdyravlen en Del Opmærksom-

hed. Dannelsen af Faareavlsforeninger er et Udslag heraf. Der er oprettet 15 nye Foreninger i 1905. Det samlede Antal er nu 68, af hvilke de 67 have søgt om Statstilskud for Finansaaret 1905—06. Det er en uheldig Tid, at Faareavlsforeningerne skulle indgive deres Ansøgninger om Statstilskud, nemlig inden 1. Maj, idet Vædderskifte hyppig finder Sted, og Indkøbene foretages om Sommeren, før Bedækningssæsonen. Indleveringsfristen burde derfor ændres til Efteraaret*). Afgaar en Vædder om Vinteren eller tidlig i Foraaret, nødes Foreningen — efter de nu-gældende Bestemmelser — til at anskaffe sig en ny Vædder allerede i April; dette er uheldigt i flere Henseender, og derpaa havs adskillige Eksempler. Ogsaa af Hensyn til Kaaring af Faarene er det mindre heldigt at skulle oplyse derom allerede inden 1. Maj.

Af de 68 Faareavlsforeninger ere de 60 hjemmehørende i Jylland med følgende Fordeling:

Viborg	Amt med	22 Foreninger.	
Ribe	— —	11	—
Ringkøbing	— —	10	—
Aarhus	— —	5	—
Vejle	— —	5	—
Randers	— —	5	—
Thisted	— —	2	—

Sjælland har 3 Foreninger, Fyn 3 og Samsø 2. Af de jyske Amter ere vedblivende Aalborg og Hjørring udenfor Bevægelsen, medens Thisted Amt endelig nu er kommen med.

Markedet for Faareavlsprodukter er særdeles godt, og der er al mulig Anledning til ogsaa paa dette Omraade at nytte Chancerne. Mere Foretagsomhed, baade vedrørende Brugen af gode Avlsdyr og en mere formaals-tjenlig Røgt og Pleje af Faarene end der ofte udvises, vilde være god Økonomi. I Viborg Amt er der dannet en S sammenslutning af de i Amtet værende Faareavlsfor-

*) Er nu ændret til 1. November.

eninger, der blandt andre gode Formaal har dette, at udveksle Væddere og saaledes udnytte fuldt det gode Materiale, saa længe dette er tjenligt. Den noget større Interesse for Faareavl, der er vakt i de senere Aar, gav sig ogsaa Udslag paa de store Dyrskuer i Horsens og Kjøbenhavn.

Stivsygen har foraarsaget Landbruget meget store Tab i 1905 — særlig blandt Svinene —, men ellers har Sundhedstilstanden i Almindelighed været god. Ret ondartede Bør- og Yverbetændelser have dog ikke været helt sjældne i Kvægbesætninger, ligesom der er klaget meget over Overløbning og til Dels Kastning.

Af indenlandsk landøkonomisk Litteratur, særlig vedrørende og omhandlende Kvægets Avl og Brug, udkommen i 1905, have vi allerede nævnet Forsøgslaboratoriets 59. Beretning. — Paa Stambogssagens Omraade har Høsten været ret betydelig, idet der er udkommen Stambogsbind XIII over Tyre af jysk Malkerace, Stambogsbind VIII og IX over Tyre af rød dansk Malkerace samt Bind I af Kostambog over Køer af rød dansk Malkerace i Fyns Stift, udarbejdet af det fynske Kvægbrugsudvalg ved Konsulent H. B. Koch. Om Drægtighed og Ufrugtbarhed hos Malkekvæget har Konsulent, Dyr læge Albrechtsen i Aakirkeby og Dyr læge M. Poulsen i Ringsted skrevet hver en Afhandling af megen Interesse og Betydning for vort Kvægbrug. Landøkonomisk Aar bog hører til de Haandbøger, som man sætter megen Pris paa, og som man daarlig nu kunde undvære.
